

Vergaderjaar 2015–2016

22 660

Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees parlement

AK/ Nr. 60

VERSLAG

Vastgesteld 9 februari 2016

Van zondag 12 tot en met maandag 13 juli 2015 vond in Luxemburg de voorzittersbijeenkomst plaats van de Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie en van een delegatie uit het Europees parlement, hierna aangeduid als COSAC. Naast de genoemde delegaties namen ook delegaties van de nationale parlementen van de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie deel als waarnemer, evenals delegaties van de Raad van de Europese Unie, van de Europese Commissie en van het Georgische, Noorse en Zwitserse parlement. De Nederlandse delegatie naar deze conferentie bestond uit de heer Elzinga (SP) van de Eerste Kamer en de heer Azmani (VVD) van de Tweede Kamer. De ambtelijke begeleiding bestond uit mevrouw Van den Driessche (Eerste Kamer), mevrouw Van Keulen en mevrouw Vermeer (Tweede Kamer). De delegatie brengt als volgt verslag uit:

En marge van de conferentie

Op zondag ontving de delegatie een briefing van de heer Kok, ambassadeur bij de Nederlandse Ambassade te Luxemburg. Naast een toelichting op de politieke, economische en historische ontwikkelingen in Luxemburg is eveneens gesproken over de actuele politieke situatie in Luxemburg en de vooruitzichten voor het Luxemburgse Voorzitterschap in de tweede helft van 2015.

COSAC-Trojkabijeenkomst, 12 juli 2015

Op zondag 12 juli 2015 heeft een vergadering plaatsgevonden van de delegaties van de Trojka van de COSAC. Hierin zetelen momenteel de delegaties van de commissies voor Europese Zaken van de nationale parlementen die het EU-Voorzitterschap dragen in de periode tussen 1 januari 2015 tot 30 juni 2016, alsook een delegatie van het Europees parlement. Omdat vanaf 1 januari 2016 Nederland het Voorzitterschap van de Europese Unie op zich zal nemen, is de Nederlandse delegatie voor het

eerst als lid van de Trojka verwelkomd. Het lidmaatschap van de Trojka geldt voor een periode van anderhalf jaar. Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over en ingestemd met de conceptagenda's van de COSAC-Voorzittersconferentie van 13 juli 2015 en van de plenaire COSAC-conferentie van 29 november–2 december 2015, alsook met de onderwerpen van de questionnaire voor het halfjaarlijkse COSAC-rapport (24th Bi-annual report). In het bijzonder is het mandaat van de COSAC-werkgroep besproken. Deze werkgroep zal zich buigen over de mogelijke introductie van de «groene kaart» (versterkte politieke dialoog) en over de eventuele verbetering van de gele kaart-procedure. Om de instelling van deze formele werkgroep is, mede op initiatief van de Nederlandse delegatie, verzocht naar aanleiding van de besprekingen in de plenaire COSAC-conferentie te Riga, Letland (zie Contributies van de LIII COSAC, Riga, 31 mei–2 juni 2015). Verder besprak de Trojka de procedure voor de herbevestiging van de cofinanciering en benoeming van het Permanente Lid van het COSAC-secretariaat voor 2016 en 2017, alsook de brieven die door het Voorzitterschap zijn ontvangen.

COSAC-Voorzittersbijeenkomst, 13 juli 2015

Opening en procedurele zaken

De COSAC-Voorzittersbijeenkomst is geopend door de Voorzitter van het Luxemburgse parlement, de heer Mars di Bartolomeo en werd voorgezeten door de voorzitter van de commissie voor (onder andere) Europese Zaken, de heer Marc Angel.

Beleidsdebatten

De prioriteiten van het Luxemburgse Voorzitterschap van de Europese Unie stonden centraal tijdens het eerste beleidsdebat. De Minister van Sociale Zaken, de heer Nicolas Schmit, lichtte de zeven prioriteiten van het Luxemburgse Voorzitterschap en schetste een context van een Europese Unie met een fragiele economische groei en stabiliteit. In het debat dat daarop volgde werden onder andere de thema's migratie, de sociale dimensie van de EU, de uitbreiding van de EU, het EU-Investeringsplan en de crisis in Griekenland besproken met de delegaties. De heer **Azmani** wees in zijn bijdrage op de veelheid aan uitdagingen die, zowel intern in de Europese Unie als ook daar buiten, spelen tijdens het Luxemburgse Voorzitterschap en welke mogelijk ook een vervolg hebben tijdens het Nederlands Voorzitterschap van de Europese Unie begin 2016.

Het tweede thema waarover delegaties in debat zijn gegaan was de versterking van de politieke dialoog, door de eventuele introductie van een zogenaamde «groene kaart», en de verbeteringen van de gele kaart-procedure. De inleidende toespraken bij dit debat werden verzorgd door de heer Paulo Mota Pinto, voorzitter van de commissie voor Europese aangelegenheden van het Portugese parlement, de heer Lord Timothy Boswell, voorzitter van de commissie voor Europese aangelegenheden van het Britse Hogerhuis, en de heer Frans Timmermans, Vicevoorzitter van de Europese Commissie en belast met onder andere de relaties met nationale parlementen.

De heer Angel introduceerde het gespreksonderwerp door in herinnering te brengen dat met het aannemen van de bijdragen tijdens de laatste plenaire COSAC vergadering, onder het Letse Voorzitterschap, besloten is tot het instellen van een formele werkgroep over de «groene» en gele kaart. Het mandaat voor deze werkgroep is door de heer Angel toegelicht, evenals de voorwaarden waaronder de werkgroep samen zou komen.

Tijdens zijn inleiding benadrukte de heer Mota Pinta de ontwikkelingen die de rol van nationale parlementen heeft doorgemaakt. Waar de focus in eerste instantie lag op het subsidiariteitsvraagstuk, is deze nu ontwikkeld naar invloed in het EU-besluitvormingsproces meer algemeen. Hij waarschuwde dat te veel aandacht voor subsidiariteit en voor de legitimatie van de rol van nationale parlementen in het kader van de gele kaart-procedure eerder een negatief effect heeft op Europese integratie. Hoewel hij eventuele verbeteringen van de gele kaart-procedure verwelkomt, is de participatie van nationale parlementen in het Europese discours vooral gebaat bij de verbetering van de politieke dialoog. De politieke dialoog geeft, ondanks dat het geen juridische basis kent, immers het gezamenlijke belang van nationale parlementen en de Europese Commissie weer, namelijk het belang van betere wetgeving. De verbetering in de gele kaart procedure zijn, binnen de kaders van de verdragen, vooral gelegen in de reacties van de Europese Commissie op adviezen van de nationale parlementen; de mogelijkheid tot het creëren van meer contacten tussen de Europese Commissie en de nationale parlementaire commissies en een mogelijkheid van de uitbreiding in de adviezen van nationale parlementen naar opmerkingen over proportionaliteit, zonder dit laatste gelijk te stellen met subsidiariteitsbezwaren. De institutionele balans, zoals is vastgelegd in relevante artikelen van Europese verdragen, moet daarbij gerespecteerd worden.

Lord Timothy Boswell gaf een vervolg aan de woorden van de heer Mota Pinta, door te verwijzen naar de eerdere debatten over mogelijke verbeteringen tot nu toe. Deze wijzen erop dat de rol en werkwijze van nationale parlementen gaandeweg verbeterd en vormgegeven worden. Zijn ervaringen met de «groene kaart» over het onderwerp voedselverspilling passen daarbinnen. Zo is hem gebleken dat niet alle parlementen in de Europese Unie zondermeer kunnen deelnemen aan een «groene kaart», constitutionele belemmeringen zijn in enkele gevallen aan de orde. Tevens bracht deze eerste proef aan het licht dat er, indien een soort van procedure vastgelegd zou worden in de toekomst, nog verder debat nodig is over de wijze waarop parlementen instemming geven aan een initiatief voor een «groene kaart». Ook is debat nodig over de werkwijze indien parlementen verschillende opvattingen naar voren brengen in reactie op een dergelijk initiatief.

De heer Boswell besloot zijn inleiding door te wijzen op wat volgens hem de kern van een instrument als de «groene kaart» is; namelijk het geven van een positieve impuls aan een debat. Het is niet bedoeld om de competenties en bevoegdheden van het Europees parlement te betwisten of te bestrijden.

De Europese Commissie heeft de afgelopen periode ingezet op een betere samenwerking en uitwisseling van standpunten met de nationale parlementen, aldus de heer Timmermans. Aanbevelingen zijn altijd welkom over hoe de communicatie over en weer verder verbeterd kan worden. Voorts sprak hij de hoop uit dat onder het Luxemburgs Voorzitterschap een nieuw Interinstitutioneel akkoord (IIA) afgesloten kan worden. Dit akkoord kent, mede dankzij input van nationale parlementen, een focus op transparantie.

In relatie tot de «groene kaart» is de perceptie binnen de EU instituties dat nationale parlementen nu zoeken naar een manier om op positieve wijze input te geven. Een verdragswijziging is echter niet aan de orde, het recht van initiatief behoort toe aan de Europese Commissie. In politieke termen benadrukte de heer Timmermans dat de Europese Commissie signalen van belanghebbenden, gegeven binnen de bestaande rechtskaders, zeker op zou pakken.

Vele delegaties namen het woord om hun visie te geven op de mogelijke verbeteringen voor de gele kaart en de introductie voor de «groene kaart». Zij sloten zich in meerderheid aan bij de woorden van de heer Angel. Hij benadrukte dat de inspanningen van de nationale parlementen zich richten op verbeteringen binnen het raamwerk zoals gegeven door het Verdrag en niet ingaan tegen de institutionele balans in de EU.

De heer **Azmani** benoemde in zijn bijdrage de steun die door de vaste commissie voor Economische Zaken van de Tweede Kamer is gegeven aan het initiatief van de Engelse House of Lords voor een «groene kaart» over voedselverspilling. Verder verwees hij naar het werk dat reeds verzet is over de mogelijke verbeteringen in de gele kaart procedure, onder meer via de informele werkgroep welke plaatsvond in Polen dit jaar. Verbeteringen zouden zich kunnen richten op de samenwerking tussen nationale parlementen bij het stellen van prioriteiten, het toekennen van belang aan proportionaliteit in aanvulling op subsidiariteit, een verbetering van de kwaliteit en tijdigheid van de antwoorden die de Europese Commissie stuurt in reactie op een gemotiveerd advies, en tot slot de verruiming van de 8-weken termijn voor het uitbrengen van een gemotiveerd advies naar 12 weken.

De heer Timmermans ging in zijn reactie onder meer in op een mogelijke verruiming van de termijn. Hij verwees naar de verdragen, daaruit volgt de speelruimte voor de Europese Commissie. Het is niet aan de Europese Commissie om te bepalen dat de 8-weken verlengd worden naar 12 weken.

Bij afsluiting van de COSAC-Voorzittersbijeenkomst stemden de aanwezige delegaties in met het mandaat voor de COSAC werkgroep. Daarbij liet de heer Angel weten dat, mede op verzoek van de Nederlandse en Letse delegatie, gezien zou worden of de eerste bijeenkomst van de werkgroep plaats kan vinden ruim voor de eerstvolgende plenaire COSAC vergadering.

Namens de delegatie,

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer,
Elzinga

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer,
Azmani